

ЗЯНОН. ТВОРЧАСЬЦЬ

«Зянон» (гэта творчы псэўданім Зянона Пазьняка) выдаў некалькі кніг паэзіі і фатаграфіі, у якіх ён злучыў гэтыя два віды мастацтва. У кнігах “Глёрыя Патрыя”, “Дарога”, “Вялікае Княства”, “Тэрра Дэй”, “Ojczyzna Wieczna” і інш. фатаграфіі, і вершы карэспандуюць паміж сабой, яны высвятляюць адну тэму. Чытаючы верш, мы ўспрымаем вобразы ў вершаваных катэгорыях і адначасна бачым праекцыю пэўных карцін, асацыяцыяў у фатаграфіях. Прыярытэтам у гэтай тэме (адзначаў аўтар) быў верш. Фатаграфіі як бы ішлі другім планам.

У кнізе “Тэрра Дэй” прыярытэт дадзены фатаграфіі. Фатаграфія – сутнасць, а верш – паглыбленьне фатаграфічнай тэмы праз асацыяцыю. “Сьвет, у якім мы жывём, зямля, неба – усё, што мы бачым, чуем, адчуваем, спажываем пачуцьцямі -- ўсё пранізана Боскім Духам, -- кажа аўтар. -- Для мастака вельмі важна у вершах і фатаграфіях выявіць гэты Дух і ўмець Яго паказаць так, каб адчулі іншыя”.

Кніга – сама па сабе, яе выгляд, унутранная і зьнешняя форма -- гэта твор, які мае пэўную задуму і пэўную эстэтычную задачу, яна ёсьць твор мастацтва. Вокладка, як правіла, павінна выяўляць альбо галоўную ідэю кнігі, альбо галоўную яе тэму. “Нават калі няма ілюстрацыяў, -- разважае Зянон Пазьняк, -- фарматам, колерам, падборам шрыфтоў мастак стараецца выявіць ідэю.”

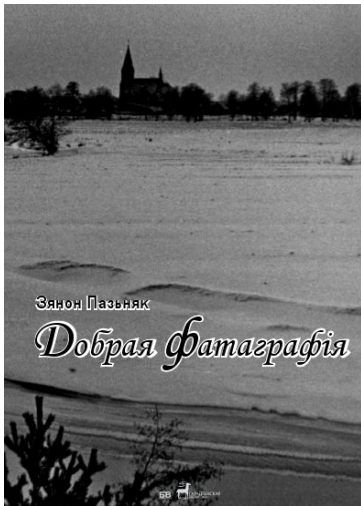
23. ГЛЁРЫЯ ПАТРЫЯ. Літаратурна-мастацкае выданьне -- вершы і фатаграфіі 80-х гадоў. -- Вільня, Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве. 2000 г., 350 стар.: іл.

Гэтую кнігу можна абзначыць як кнігу “фота-вершаў”, бо (як сказаў ва ўступным слове да выданьня мастак Пётра Драчоў), у ёй “два струмені – паэтычных і мастацкіх вобразаў і пачуцьцяў. Яны пераплятаюцца і пераліваюцца з аднаго ў другі. Яны могуць існаваць па-асобку, але ствараюць адну вялікую раку, раку лёсу чалавека і Радзімы”.

А наш вялікі паэт Рыгор Барадулін так ахарактарызаваў кнігу паэзіі Зянона ва ўступным слове да кнігі: “Паэзія Зянона беларуская сваёй душой, сваімі вачыма, сваімі вуснамі. Бо паэтам нарадзіўся Зянон, бо падданцам паэзіі пачувае сябе Зянон, бо на алтар беларускасьці паклаў сваё жыцьцё Зянон.

Рэдка ў якіх паэтаў гэтак супадае характар паэзіі з характарам роднага краю. А ў Зянона яшчэ характар ягоны ўвесь ад беларускай зямлі, ад беларускага неба, ад беларускай думкі... Паэзія Зянона незвычайная пры ўсёй вонкавай звычайнасьці, побытнасьці, караністай канкрэтнасьці. Паэт піша так, каб словам не абсекчы ні сучка, ні галінкі, каб словам не абтрэсьці расы, каб словам не запыніць вольнага ходу аблачынкі. Не агрубіць, не абнізіць, не абразіць словам. Захаваць дыханьне сіверу, пагляд начы, развагу валуна. Перш за ўсё – павага да слова, давер слову...”

24. “ДОБРАЯ ФАТАГРАФІЯ”. Фатаграфічныя эсэ пра фатаграфіі з краінаў Эўропы і Амэрыкі ад сярэдзіны XIX стагоддзя і да 2012 г. -- Варшава-Нью-Ёрк-Горадня, “Беларускія Ведамасьці”, “Гарадзенская Бібліятэка”, -- 2012 г., 239 стар.: іл.

Гэта кніга-альбом, якая складаецца з фатаграфіяў і артыкулаў-эсэ, дзе галоўным зьяўляецца апавяданьне пра эстэтычную адметнасьць мастацтва фатаграфіі і, адпаведна, разгляд і аналіз выбраных фатаграфіяў ад сярэдзіны **19-га** стагоддзя і да **2012** года.

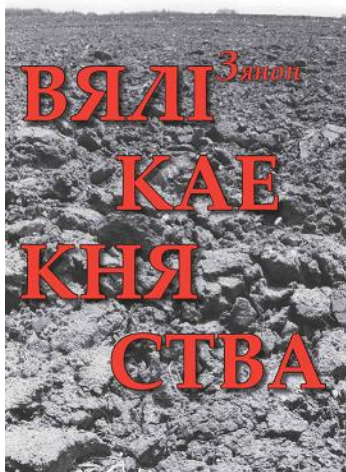
Абазначаючы тэму “Добрая фатаграфія”, ня ставілася задача паказаць узровень майстэрства таго ці іншага фатографа ці пазнаёміць з шэдэўрамі прафэсійнай фатаграфіі.

У аснову адбору пакладзена адлюстраваньне часу, эмацыйнае уражаньне вобразу, перажываньне чалавечага духу, адбіткі беларускай культуры, характава Зямлі і людзей, трагічны і вечны аспэкт чалавечага існаваньня. Вобразнае ўражаньне і імгненне часу ёсьць асноўным крытэрыем адбору. Там, дзе ёсьць уражаньне ад вобразу і ад імгненьня часу, патрабаваньні да тэхнікі абробкі фатаграфіі былі не галоўнымі, калі ў фатаграфіі выяўлены ўнікальнасьць, характава і перажываньне духа. Прыярытэт аддаецца культурнай каштоўнасьці, уражанню і вобразу.

Кніга разьлічана на ўсіх, хто цікавіцца мастацтвам, эстэтыкай і цэніць фатаграфію.

25. “ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА”, паэма ў трох частках. -- Нью-Ёрк, “Беларускае Выдавецкае таварыства ў Амэрыцы” (БВТА), 2005 г., 64 стар.

26. “ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА”, паэма, вершы і фатаграфіі. – “Беларускія Ведамасьці”, Нью-Ёрк-Варшава, Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве, -- Вільня, 2005 г. – 132 стар.: іл. (2-е выданьне).

Кніга складаецца з паэмы “Вялікае Княства” ў трох частках і паэтычнага цыклу “Вялікае Княства”; ілюстраванья мастацкімі фатаграфіямі аўтара. Завяршае кнігу цыкл “Напісанае адчыніў” – філасофскія падсумаваньні паэта, разважаньні і высновы жыцьця.

Падзеі паэмы ахопліваюць часы з XVII па XXI стагоддзі. Аб’ядноўвае такі вялікі гістарычны пэрыяд (300 год) вобраз галоўнага героя Зянона, душа якога і там, у XVII стагоддзі, і ў XX-м, і нават у XXI-м. Яна ахоплівае стагоддзі і ўвасабляе хрысьціянскую ідэю вечнасьці чалавечай душы.

Паэма – гэта твор пра лёс нашай Літвы-Беларусі ў стагоддзях, гэта мастацкае асэнсаваньне велічы Беларускага Духа і прычынаў яго заняпаду. Падзеі падаюцца ад “я” героя паэмы і ад “я” Аўтара-апавядальніка. Ён, як і іншыя героі, -- мастацкі лірычны вобраз твора.

Паэма складаецца з трох частак: “Агонь”, “Зямля”, “Трэці круг”. Яе героі “зьязаныя” праз стагоддзі. Ажыцьцявіць гэтую “зьязку” дапамагае галоўны герой Зянон, ягоная душа, якая не зьнікае са сьмерцю. З Боскай Волі, яна вяртаецца і прадаўжае жыць і ў XX-м, і ў XXI-м стагоддзях.

Кампазыцыя паэмы творча апраўданая. Яна пацьвярджае вядомую ісьціну: нельга зразумець сучаснасьць і асягнуць будучыню, ня зьведаўшы мінулае. Таму творчае “дасьледваньне” сучаснага бяdotнага стану

Беларусі аўтар пачынае з мастацкага аналізу мінулага, прычынаў заняпаду магутнага, ад мора да мора, Вялікага Княства Літоўскага”, бо героі паэмы “уладкавацца” ў жыцці асобна ад народнага лёсу ня могуць. Яны падзяляюць лёс свайго народа – унікальнага, асаблівага ў свеце, сьціплага і высакароднага, гасьціннага і трагічнага. Паэма пераканаўча ўвасобіла гэтую думку.

Паэма ня толькі прадаўжае традыцыю беларускай літаратуры, але і зьяўляецца творам наватарскім, асабліва ў распрацоўцы хрысьціянскіх ідэяў мастацкімі сродкамі. Яе галоўны герой – гэта, фактычна, Душа беларускага народа, адзіная ва ўсіх стагоддзях.

Роздум паэта пра ВКЛ увасоблены і ў “малых” формах – у лірычных цыклах, -- якія сваімі матывамі пераклікаюцца з паэмай і як бы працягваюць яе.

Успрыняцьце паэмы і вершаў узмацняюць дзівосныя ілюстрацыі-карціны, ілюстрацыі-думкі трывог і надзей.

Завяршае кнігу цыкл “Напісанае адчыніў”.

(Падрабязны аналіз паэмы і вершаў знойдзецца ў кнізе Галіны Пазыняк. “Беларусь у сэрцы”. Варшава-Нью-Ёрк-Вільня. “Беларускія Ведамасьці”, “Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве”, -- 2007 г. Разьдзел – “Твор, які ўзвышае дух”.)

27. “ДАРОГА”. (Вершы і фатаграфіі) -- Варшава-Вільня, “Беларускія Ведамасьці”, Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве. -- 2007 г., 430 стар.: іл.

Тут творчая асоба аўтара рэалізуецца і ў вершах, і ў мастацкай фатаграфіі. Сама кніга, якую бярэм у рукі, ёсьць твор мастацтва, які аўтар аформіў і зрабіў сам.

Кніга складаецца з 29 тэмаў-разьдзелаў. Зянон піша карцінамі, ягоныя вершы – гэта фатаграфіі вечнага быцьця. Настраёвыя, тонкія фатаграфіі кнігі цалкам згарманізаваныя зь вершамі.

Лейтматыў усіх тэмаў кнігі “Дарога” – шчымлівая туга па Айчыне і сьветлая любоў да Радзімы. Гартаючы яе, мы напаўняем сваю душу чысьцінёй і высакароднымі пачуцьцямі, якімі прасякнуты кожны твор гэтай паэтычнай кнігі.

З першай фатаграфіі Гаўі аўтар настройвае нас на сьветлы лад. Чыстая рака і адлюстраванае ў ёй высокае неба. І дзівосны спакой. Здаецца, тут прысутнічае Высокі Дух Тварца. Гэта наша беларуская прырода.

Калі казаць пра паэзію Зянона – у кожным самым маленькім вершыку-траціне (інтэрпрэтацыя «хоку») – новая грань дзівоснага стану прыроды і душы. Бадай, самы радасны, прасякнуты тонкім гумарам цыкл “От добра”: **“От дорбра, Калі на двары мароз, А ўдома цёпла. Сядзіш сабе ля вакна І спакойна гэтак на сьвет Божы глядзіш”.**

Паэзія дае магчымасьць успомніць-перажыць асабістае. Стан чыстай душы лірычнага героя Зянона перадаецца і нам – і душа напаўняецца цеплынёй. Добрыя думкі і сьветлы стан душы лірычнага героя хораша спалучаецца з дзівоснымі фатаграфіямі родных краявідаў.

Вялікая частка вершаў прысьвечана “чужыне”. Але па сутнасьці – і яны пра Беларусь, якая далёка і якая – у душы.

А вось разьдзел “Напісанае адчыніў”. Спакой, якім напоўнена фатаграфія, падрыхтоўвае нас да ўспрыняцьця сур’ёзных і высокіх думак, бо “вычарпаньня” з самай Вялікай Кнігі – Эвангельля, якая дапамагае хрысьціянскай душы думаць і жыць па Боскіх заветах, бо свабода пачынаецца, перш за ўсё, у самым чалавеку, унутры яго думак,

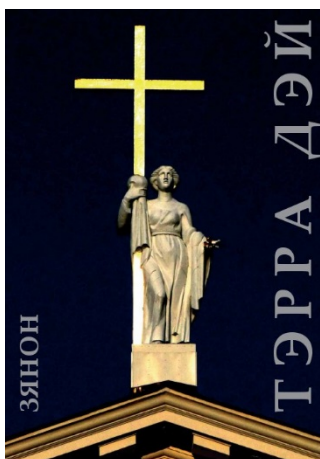
у стане душы: **“Як розьняцца людзі: Нехта вольны ў ланцугах, Іншы – і на царстве раб.”**

Перад намі “Дарога”. Углядаемся ў вокладку. Здаецца, што гэта дарога бясконцая – не ўгрунтаваная, а ўзараная. Яна “прыгатавалася” да таго, што мы, беларусы, у яе пакладзем. І што мы пасеем – тое і ўзрасьце.

Чытайце лірыку Зянона – і вы напоўніце душу сьвятлом, прыгажосьцю і высакародствам.

Паэтычная кніга “Дарога” перакладзена на польскую мову Ірэнай Грынцэвіч пад назовам “OJCHYZNA WIECHNA” (Гл. у разьдзеле “Пераклады твораў Зянона на іншыя мовы”).

(Падрабязны аналіз вершаў “Дарогі” знойдзецца ў кнізе Галіны Пазыняк. “Беларусь у сэрцы”. Варшава-Нью-Ёрк-Вільня. “Беларускія Ведамасьці”, “Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве”, -- 2007 г. Разьдзелы – “Падарожжа ў сутнасьць рэчаў” і “Дарога Айчыны, добра і любові”.)

28. “ТЭРРА ДЭЙ”. -- “Беларускія Ведамасьці”, Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве, Варшава-Нью-Ёрк-Вільня, -- 2014 г., 416 стар.: іл.

«Тэрра Дэй» (зямля Бога) -- гэта сінтэтычны твор зь вершаў, фатаграфіяў, апавяданьняў, эсэ, успамінаў, паліталягічных артыкулаў і сэнтэнцыяў. Ідэя выданьня сфармулявана аўтарам як імкненьне “адлюстраваць прысутнасьць Боскага Духу ва ўсіх зьявах, рэчах, карцінах і вобразах Зямлі і зямнога жыцьця”.

Кніга падзелена на тры творчыя тэмы: **“Фатаграфіі і вершы”**, **“Аповяданьні”** і **“Народная філасофія”** і задумана аўтарам як цэльны твор кніжнага мастацтва. “І зьмест, і яго падача, і тая форма, у якой ён існуе, павінны быць адзінымі”, -- кажа Зянон.

На вокладцы -- фронтон Віленскай катэдры (скульптурная фігура, якая была зьнішчана за бальшавікамі і якую потым аднавілі). “У гэтай фігуры павінна быць пэўная містыка, адчуваньне прышэсьця Духа сусьвету, прышэсьце Дыханьня космасу. Чорны фон, які мы бачым, сам па сабе настройвае да містычнага ўспрыняцьця, да адчуваньня бясконцасьці. І гэтая фігура з крыжам, як быццам выйшла адтуль, з касмічнай пустаты”, -- лічыць аўтар. (Дарэчы, гэта фотакарціна аўтара на вокладцы альбома зроблена ў выніку дасканалага валоданьня тэхнікай фатаграфіі).

Адваротны (тыльны) бок вокладкі таксама працуе на галоўную ідэю: “Мы бачым разрыў у воблаках, адкуль ідзе прамень, і ўзьнікае асацыяцыя – быццам адтуль, з глыбіні неба ідзе нейкае загадкавае сьвятло. Алегорыя тут зразумелая, яна навеяна літаратурай. Мы разумеем, што значыць гэтае сьвятло, якое выходзіць “адтуль”. Тут таксама намёк на прысутнасьць Духа, на наяўнасьць Бога” (так “бачыць” аўтар).

Частка кнігі – фатаграфічная і паэтычная -- складаецца з 23-х тэм. Тэмы такога кшталту: “Кветкі і дрэвы”, “Птушкі”, “Быцьцё”, “Айчына”, “Віленшчына прыўкрасная”, “Людзі, гарады, тыпажы” і інш. Тэмы вельмі простыя, але паказаны праз мастацкае ўспрыняцьце.

Кожны разварот уяўляе сабой мастацкую кампазыцыю, асобны твор, які трэба было скампанаваць такім чынам, каб фатаграфіі каардынаваліся паміж сабой па стылю, па зьместу, каб дапаўнялі адна другую, каб агульная карціна была сугучнай з сэнсам вершаў.

Нецікавых здымкаў у кнізе няма. Кожны зь іх зьдзіўляе майстэрствам здымкі і характвам. Асабліва ўражваюць кніжныя развароты, якія зроблены канцэптuallyна і ілюструюць мастацкае майстэрства аўтара.

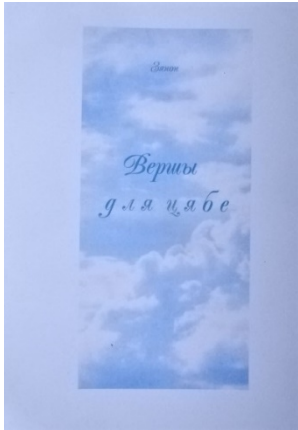
Вершы аўтара раскрываюць прыгажосць “простых” рэчаў і адчуваньняў, якімі напоўнены наш народны сьвет. Суб’ектыўны погляд аўтара цалкам увасабляе народнае бачаньне сьвету, яго разуменьне добра і прыгажосці. “Тэрра Дэй” -- гэта зямля Бога -- так успрымае сваю Айчыну Зянон і раскрывае яе з самых розных бакоў.

Наступны разьдзел кнігі – гэта **апавяданьні** (жанр, у якім раней аўтар не выступаў). Яны пабудаваныя на вобразах і тыпажах простых беларусаў яшчэ той, савецкай эпохі. Але вобразы ў апавяданьнях тыповыя, яны і цяпер такія. Якія простыя і прыгожыя людзі ў Зянона: і Андрэй, і Рамук, і Фэлька, і млынар Дукшта, і дзядзька Лаўрэль... А колькі ў іх народнага гумару, кемлівасьці, дабрыні! Але ў пытаннях, якія закранаюць гонар (як у спрэчцы Дукшты з прыёмным сынам) -- ён моцны і прынцыповы, і не даруе чалавечую нікчэмнасьць і здраду ўсяму таму дабру, якое стараўся выхаваць Дукшта ў сына.

Трэцяя тэма, якая адлюстравана ў гэтай кніжцы, -- гэта публіцыстычныя, палітычныя артыкулы, нарысы па асобных пытаннях палітыкі і грамадзкага разьвіцьця, зроблены з мэтай народнай асьветы пра надзённыя тэмы. Гэта вольнае асэнсаваньне зьяў з гледзішча народнага падыходу. Яны напісаны спэцыяльна для кнігі. Гэты разьдзел аўтар назваў “**Народная філасофія**”. Названы ён у двукосьці, таму што тэксты ня маюць дачыненьня да акадэмічнай філасофіі. Двукосьце паказвае, што аўтар стараецца даваць ацэнку такім складаным зьявам, пра якія піша, з пункту гледжаньня народнай псіхалогіі, народнай філасофіі і народнага асэнсаваньня.

Нават у тэкстах, якія зьяўляюцца палітычнымі, публіцыстычнымі, аўтар зыходзіць з пазыцыі каштоўнасьці любога чалавека, з пазыцыі каштоўнасьці чалавечага вопыту. Бо сам узрост, само разьвіцьцё чалавека ёсьць ягоны ўнівэрсітэт. “Жыцьцё – гэта Боская школа чалавека, калі ён умее прыглядацца і аналізаваць, калі ўмее прыслухацца да сваёй душы”, -- лічыць Зянон.

Паэтычная кніга “Тэрра Дэй” перакладзена на польскую мову Ірэнай Грынцэвіч пад назовам “TERRA DEI” (Гл. у разьдзеле “Пераклады твораў Зянона на іншыя мовы”)

29. ВЕРШЫ ДЛЯ ЦЯБЕ. Варшава-Нью-Ёрк, “Беларускія Ведамасьці, -- 2015 г., 36 стар.: іл.

Вершы, лірыка, пасьвячэньні. Асабісты лёс і лёс Айчыны для Зянона непадзельныя. Вось напрыклад: “Плакучая вярба пад вакном. Ці ня плакала ты пра наш лёс, Калі білася ў шкло зьледзянелае лісьце?” “Той лес, дзе з табою былі, Ужо пастарэў На дзесяць гарушчых гадоў”...

30. “ПАЛЫН-ПАЛЫН...” Беларускі раман з часоў савецкай акупацыі. -- «Беларускае Выдавецкае Таварыства ў Амэрыцы», Нью-Ёрк, 2016 г. – 200 стар.

(Заўвага. «Беларускае Выдавецкае Таварыства ў Амэрыцы» створана Зянонам Пазьнякам у 1997 годзе ў Нью Ёрку, як афілятыўная арганізацыя «Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня» (БАЗА).

Дзеянне рамана пачынаецца ў 30-х гг. на Віленшчыне і працягваецца ў 40-х --60-х гг. 20-га стагоддзя ў БССР. Гэта расповяд пра лёсы, каханьне і справы беларусаў, што жылі пад саветамі, пра акупацыйную рэчаіснасьць савецкага рэжыму, яго норавы і парадкі.

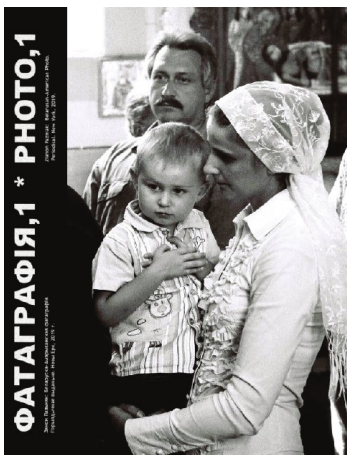
У цэнтры сюжэта людзі, якія шанавалі сваю годнасьць і Бацькаўшчыну і змагаліся за яе волю і Адраджэньне. Раман чытаецца лёгка і захоплівае з першых старонак.

31. КРАЯВІД ПЕРАД НІЗІНАЙ. Выбраныя публікацыі. -- Варшава-Нью-Ёрк, “Беларускія Ведамасьці”, 2018 г., -- 238 стар.

Гэта зборнік выбранай публіцыстыкі аўтара 2010-2018 гг. Тэксты аб’яднаны адным падыходам – асьвятленьнем

небясьпечных зьяваў і працэсаў для існаваньня нацыі, культуры і цывілізацыі. Таксама адлюстраваныя тэмы аб станоўчых чынніках разьвіцьця.

32. ФАТАГРАФІЯ,1 * РНОТО,1 – Пэрыядычнае выданьне, -- Нью-Ёрк, 2019 г., 138 стар.: іл.

Гэты альманах задуманы як пэрыядычнае выданьне па фатаграфіі. Беларусь даволі адметная ў гісторыі фатаграфіі і фотатворчасьці, хоць цяпер тут няма вышэйшай адмысловай мастацкай школы па навучаньні фатаграфіі і фатаграфічнаму мастацтву. Тым часам у краіне працавалі здольныя фотамайстры, фотакраязнаўцы, фотарэпарцёры, фотааматары. Аднак (як ня дзіўна) за саветамі і пазьней не было пэрыядычнага выданьня па фатаграфіі.

Прычына вядомая: акупацыйныя ўмовы і антынародная палітыка...

У гэтым першым нумары выданьня палова мастацкай фатаграфіі належыць аўтару выданьня (З. Пазьняку). Другая палова прысьвечана Джону Кунстадтэру. Ягоная творчасць – гэта адметная зьява ў беларускай фатаграфіі. Па вялікаму кошту, амэрыканец Джон Кунстадтэр рэальна зьяўляецца нацыянальным беларускім фатографам. Ён глыбока пранікся прыхільнасьцю да простых беларусаў і зь вялікай любовяй фатаграфуе жыцьцё, культуру, веру і быт нашых людзей. Ён валодае беларускай мовай, разумее і ўзьявлячае простага чалавека...

Гэтае выданьне не камэрцыйнае. Яно асьветніцкага кшталту. Падрыхтоўка, склад, кампутарны макет, графіка і кампутарная вёрстка зроблена аўтарам. Выдадзена на сродкі аўтара. (З прадмовы выданьня.)

33. ІНСУРГЕНТЫ. (П'есы) -- Нью-Ёрк-Варшава, "Беларускія Ведамасьці", 2020 г., 192 стар.

Гэта зборнік драматычных твораў для тэатра і чытаньня на тэмы гісторыі і рэлігіі.

"ІНСУРГЕНТЫ" – містэрыя ў адной дзеі, прысьвечаная паўстанцам пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага.

"АКУПАЦЫЯ" – п'еса пра беларускае нацыянальнае падзем'е, якое ратавала Беларусь у час гітлераўскай акупацыі краіны ў 1941-44 гг., пра дзейнасьць "Незалежніцкай партыі", якая дэкларавалася

легальна, але мела падземны актыў, які і вызначаў усю беларускую палітыку пад акупацыяй; тут закранаюцца пытаньні савецкай партызанкі.

Дзеючыя асобы п'есы – рэальныя людзі, якія дзейнічалі і змагаліся ў акупаваным Менску.

Адзін з персанажаў п'есы -- Вільгельм Кубэ – кіраўнік цывільнай нямецкай адміністрацыі. Ён спрыяў беларускаму нацыянальнаму адраджэньню, дзейнасьці беларускай школы, культуры, выступаў супраць расстрэлаў беларусаў і габрэяў і інш. Усё гэта выклікала шалёную нянавісьць да яго з боку Масквы і гітлераўскай СС і СД.

Сярод дзеючых асоб – начальнік СС Курт фон Готбэрг і начальнік СД у Менску Эдуард Штраўх – бандыты, якія расстрэльвалі, забівалі і палілі... Станоўчыя героі таксама рэальныя людзі – Антон Адамовіч, Вацлаў Іваноўскі, Вітаўт Тумаш, Юльян Саковіч, Усевалад Родзька, Іван Ермачэнка, Франц Кушаль, Наталья Арсеньнева і інш.

Цыкл п'ес «ЭВАНГЕЛЬСКІЯ ДЗЕІ»: «ІРАД», «ХРЫСТОС», «ЮДА», «ПЁТРА».

Гэтыя п'есамі драматург адрадыў сярэднявечны жанры (дакладней – рэмінісцэнцыі жанраў) – Народная драма, Батлейка, маралітэ, міраклё, містэрыя. Яны захоўваюць адзнакі жанру. П'еса «Ірад», напрыклад, напісана ў стылі Народнай драмы і Батлейкі. Іншыя – гэта міраклё і маралітэ. Гэтыя сцэнічныя творы, як лічыць аўтар, мусяць спрыяць людзям ў асягненьні добрых думак і здаровага разуменьня рэлігійнай гісторыі Хрысьціянства.

«БОЖЫ ДАР» – экзыстэнцыяльна-фантастычная драма ў 2-х дзеях. Дзеі адбываюцца ў Чарнобыльскай зоне радыяцыі ў Беларусі ў 1986 годзе.